

**Skjøtselsplan for slåttemark på Liabøslettet,
Klevgardene, Oppdal kommune, Sør-Trøndelag
fylke.**

Bioreg AS Rapport 2012 : 01

BIOREG AS

Rapport 2012:01

Utførende institusjon: Bioreg AS http://www.bioreg.as/	Kontaktpersoner: Finn Oldervik	ISBN-nr. 978-82-8215-185-6
Prosjektansvarlig: Finn Oldervik 6693 Mjosundet Tlf. 71 64 47 68 el. 414 38 852 E-post: finn@bioreg.as	Oppdragsgiver: Oppdal kommune ved fagansvarlig for miljø, Eli Grete Nisja	Dato: 04.01.2012
Referanse: Oldervik, F.G. & Folden, Ø. 2012. Skjøtselsplan for slåttemark på Liabøslettet, Klevgardene, Oppdal kommune, Sør-Trøndelag fylke. Bioreg AS rapport 2012 : 01. ISBN; 978-82-8215-185-6.		
Referat: Rapporten beskriver naturverdier og arts mangfold for ei slåttemark på Liabøslettet lengst vest av Klevgardene. Videre gjør rapporten rede for de skjøtselstiltak som bør settes i verk for å ta vare på de biologiske verdiene som er knyttet til lokaliteten.		
4 emneord: Kulturlandskap Naturtype Skjøtsel Slåttemark		

Figur 1. Foto; Øystein Folden 27.07.2011. Bildet er tatt fra vest mot øst i den nedre delen av lokaliteten. Som en ser så foregår det slått med lett tohjuls slåmaskin ved slutten av juli, et tidspunkt som kan passe bra i dette området. I bakgrunnen ser en det gamle fjøset på småbruket.

Innhold

Innhold	3
Forord	4
A. Generell del	5
Slåttemarksutforminger Midt-Norge	5
Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av verdifulle slåttemarker	6
B. Klevgardene; Liabøsløttet	8
SØKBARE EGENSKAPER	8
SKJØTSELSPLAN	10
Kilder	11
Litteratur:	11
Muntlige kilder:	11
Internett:	11
Ortofoto/kart	12
Bilde	13

Forord

Opprinnelig etter initiativ fra Eli Grete Nisja, miljøansvarlig i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag fylke, kom arbeidet med skjøtselsplaner i gang sommeren 2010. Det var to områder i Oppdal en skulle konsentrere seg om, nemlig Åmotsdalen og Klevgardene. Selv om det hadde foregått noe kartlegging i disse områdene tidligere, ble det ganske snart klart at både avgrensinger og beskrivelser var for grove og unøyaktige. Dette skapte en god del forvirring og frustrasjon i starten, men etter hvert forstod vi at det meste av arealene måtte kartlegges og avgrenses på nytt, selv om de gamle beskrivelsene av og til kunne benyttes som et tillegg til egne. Skjøtselsplanene i Åmotsdalen er de første planene for slike lokaliteter som blir laget av Bioreg AS og dets medarbeidere, og det har nok vært litt famling i starten. Vi har siden starten i 2010 også laget en del skjøtselsplaner for Møre og Romsdal, slik at vi føler nå at vi er inne på riktig spor.

Klevgardene, bl.a. inkludert Liabø, Sæter og Kletthammer er et særegent og verdifullt kulturlandskapsområde som det er svært viktig å få tatt vare på. Flere av gårdene her er fremdeles i drift og mesteparten av kulturlandskapet er i god hevd, noe som er viktig både ut fra verdien i å få tatt vare på det biologiske mangfoldet, men også med tanke på turistnæringen. Et velstelt kulturlandskap er regnet som viktig i så måte da Klevgardene er utgangspunkt både for fjellturer og andre turer langs de gamle ferdselsvegene som passerer gjennom området. Oppdal kommune anser det som svært viktig å prøve å beholde mest mulig av det autentiske miljøet i området og det gjelder både så vel bygninger som kulturlandskapet generelt. Klevgardene, sammen med Sliper og Dettli er også definert som et nasjonalt viktig kulturlandskapsområde, noe som selvsagt gjør det ekstra viktig å få tatt vare både på biologisk mangfold og kulturminner som det finnes rikelig av i området.

Skjøtselsplanene for området har som hovedoppgave å ta vare på det opprinnelige artsmangfoldet, og da ved en skjøtselsmåte som ligner mest mulig på den tradisjonelle, dvs. med minimal gjødsling og sein slått, - eventuelt med supplering av litt vårbeite og høstbeite.

Vi vil med dette få takke Oppdal kommune v/Eli Grete Nisja for oppdraget og for et utmerket samarbeid om prosjektet. Så vil vi også rette en takk til eiere og brukere av de aktuelle områdene for velvilje og tålmodighet når vi har ringt og mast om opplysninger.

Mjosundet i Aure 06.01.2012

Tingvoll 06.01.2012

For Bioreg AS

Finn Gunnar Oldervik

Øystein Folden

A. Generell del

Slåttemarker er arealer som blir regelmessig slått. Semi-naturlig slåttemark, eller såkalt natureng, er slåttemarker som er formet gjennom rydding og lang tids tradisjonell slått. De er ofte overflateryddet, men ikke oppdyrket og tilsådd i seinere tid, og ikke eller meget lite gjødslet. De blir slått seint i sesongen. Slåttemarkene blir eller ble gjerne høstbeitet og kanskje også vårbeitet. Hvordan slåttemarkene har vært skjøttet varierer noe fra sted til sted og hvor man er i landet. Slåttemark er urte- og grasdominert og oftest meget artsrik. Den kan være åpen eller tresatt.

Tresatte slåttemarker med styvingstrær som blir høstet ved lauving er i dag meget sjeldne. Slike såkalte lauvenger ble gjerne beitet om våren, slått en gang seint om sommeren og høstbeitet. I tillegg ble greinene på trærne høstet til lauvfôr med et tidsintervall på 5-8 år. I gammel tid spilte også myr en viktig rolle som slåttearealer (slåttemyr). De fleste jordvannsmyrene i Norge har tidligere vært slått, men myrslåtten opphørte i stor grad alt for lenge siden og forekom bare noen få steder fram til slutten av 1950-årene. Gjengroingen av slåttemyr går imidlertid gjerne langsomt så flere myrer bærer i dag likevel fortsatt preg av denne høstingen. Det er registrert få lauvenger og slåttemyrer som fortsatt er i hevd.

De ulike slåttemarkene tilhører våre mest artsrike naturtyper med meget stor betydning også for andre organismer enn karplanter. Rundt 70 prosent av våre dagsommerfugler er for eksempel knyttet til åpen engvegetasjon (særlig urterik slåttemark) og en rekke vadefugler bruker strandenger (slått eller beita) som hekkeområder og rasteplasser ved trekk. I tillegg har slåttemarker stor betydning for mange truede beitemarksoppper. Slåttemarker kan ikke erstattes av beitemarker fordi de inneholder vegetasjonstyper og flere arter som ikke opprettholdes av beite. I sammenligning med beitemarker har de høyest artsmangfold per m² og også de største bestandene av flere truede engarter. Gjennom historien har de vært, og vil også i framtiden være, viktige "levende genbanker". I tillegg er de bærekraftige økosystemer som har vært et nøkkelement i norsk landbruk i tusener av år. I løpet av 1900-tallet har de imidlertid blitt blant våre mest truede naturtyper.

Slåttemarksutforminger Midt-Norge

Den store variasjonen i vår slåttemarksvegetasjon i Norge er foreløpig bare delvis kartlagt. I det følgende har vi likevel forsøkt å peke på noen utforminger av slåttemarksvegetasjon som kan sees som karakteriske for Midt-Norge og dermed gir denne regionen et særskilt forvaltningsansvar. Vi gir også eksempler på noen verdifulle lokaliteter.

I Midt-Norge finnes utforminger av dunhavreeng på kysten med arter som blåstarr, vill-lin, ormetunge og marianøkleblom. Artsrike slåttemarker med bl.a. marinøkkel og rødflangre er registrert på Allmeningsværet i Roan, Sør-Trøndelag. Eksempel på artsrik dunhavreeng er registrert også i Oppdal kommune på Åmotsdalen gård og på Halsen. Også Kleivgardene-Sliper-Dettli i Oppdal har meget artsrik slåttemark med kalk- og varmekrevende arter. I Lierne i Nord-Trøndelag på Kvelia finnes boreale slåttemarker (flekkgrisøreeng) med lang kontinuitet, som fortsatt er i god hevd. Og på Storlia i Leksvik kommune finnes hevdede enger av ulike typer som frisk fattigeng, frisk til tørr middels baserik eng og vekselfuktig, baserik eng, med vill-lin, nattfiol, storblåfjær, bakkesøte, vårmarihand, bergskrinneblom, vårskrinneblom og stortveblad. Velhevda skogstorkenebb-ballblomslåttemarker finnes i Sølendet naturreservat, i Røros kommune, Sør-Trøndelag.

Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av verdifulle slåttemarkar

Skjøtsel

Beste måten å skjøtte ei gammel artsrik eng på, er å følge opp den tradisjonelle driftsforma, uten gjødsel og med sein slått. Det tradisjonelle slåttetidspunktet har variert noe fra sted til sted avhengig av klima og høyde over havet. Derfor er det viktig å finne ut hva som har vært vanlig på den aktuelle lokaliteten eller i nærområdet fra gammelt av. Slått før 10. juli var imidlertid meget sjeldent! I Oppdal som er det aktuelle området her, var det vesentlig senere starttidspunkt for slått enn ute i fjordene. På kysten av Nordmøre var oppstart av slått rundt den 10. juli slik som antydning. Ungdommen her gjorde oftest fra seg slått hjemme for så å dra til Oppdal for å få seg slåttejobb. Dette var ofte tre uker/ en måned senere enn 10. juli, - dvs oppstart i slutten av juli/begynnelsen av august. Dette vil trolig også være det optimale tidspunkt for oppstart av slått i Oppdal nå med henblikk på restaurering/bevaring av gamle slåttemarkar i kommunen.

En bør benytte lett redskap (ljå, tohjuls slåmaskin eller lettere traktor der det er mulig). Graset må bakketørkes/ev.hesjes før det fjernes. Bakketørkinga er viktig for at frøa til engartene både skal få modne ferdig og bli liggende igjen på enga når høyet samles sammen og kjøres vekk.

Enkelte steder har engene i tillegg vært beitet, enten vår eller høst eller begge deler. Bare beiting kan imidlertid ikke erstatte slått, men er det eneste mulighet for skjøtsel i en periode, er storfebeiting det mest skånsomme. De velger ikke ut "godbitene" slik sauene gjør. Beitepresset må i tilfelle ikke være for stort, og en må vente seg noe manuell etterrydding. Der en har tidligblomstrende arter som til eksempel søstermarhånd er det særlig viktig at en unngår vårbeite.

Restaurering

Når det gjelder restaurering av enger som er i gjengroing og utvidelse av eksisterende slåtteareal er det viktig ikke å sette i gang med mer omfattende restaurering enn det en greier å følge opp med skjøtsel i ettertid.

Dersom det er mange delfelt som skal restaureres, kan det være lurt å ta det trinnvis over flere sesonger. Slik blir det mer overkommelig, og en får en følelse med hvor omfattende de ulike tiltaka er, og hva en kan forvente å få gjennomført per sesong.

Hogst/grovrydding bør helst gjennomføres på frossen og gjerne bar mark, dette for å unngå skader på undervegetasjonen og er samtidig lettvinnt for å få så lav stubbe som mulig. Rydding i snø kan være noe mer tungvint, mindre busker og oppslag kan også ryddes på sommeren når det er tørt og mye av biomassen er samlet i bladene.

I slåtteenger som *ikke* har vært tresatt er det ikke noe poeng å sette igjen noe særlig med trær. Gamle styvingstre må imidlertid spares. Et og annet lauvtre med fin og vid krone kan og få stå. All gran/furu og fremmede treslag (eksempelvis platanlønn) bør fjernes.

Etter hogst er det spesielt viktig at alt ryddeavfall, kvist, stubber og lignende blir samla sammen og brent på egne steder, og aller helst frakta ut av området. Dette for å unngå unødig oppgjødsling. Ryddeavfall som ligger spreidd utover vil elles fort føre til ny dominans av uønska rask- og storvoksen konkurransesterk vegetasjon. Oppflising og spredning av flis i området er av samme grunn ikke å anbefale.

Gjenstående biomasse vil ta opp noe av næringen som frigjøres fra de døde røttene til trær og busker som har blitt ryddet vekk. Dette gir en gjødselseffekt som lett forårsaker oppvekst av uønska nitrogenkrevende arter (som for eksempel bringebær, brennesle). Gradvis gjenåpning er derfor viktig. Gjødslingseffekten sammen med økt lysinnstråling fører gjerne også til en del etterrenning. Det er mest effektivt å slå lauvrenningene i juli, når det er minst energi samla i rotsystemet. Dette faller normalt sammen med slåttetidspunktet. Det kan likevel være nødvendig å rydde lauvrenninger flere ganger utover i første sesongen, og i tillegg året etter.

Osp og or sprer seg ved rotskot, og rydding kan i mange tilfelle føre til utstrakt renning. Disse kan det derfor lønne seg å ringbarke (sokke). Det bør da skjæres et fem cm bredt band rundt treet nedanfor nederste greina. Det er viktig at snittet er så dypt at all barken forsvinner, slik at transporten av

næringsstoff helt sikkert er brutt. Det er lettest å ringbarke om våren. Etter tre sommere må de døde trea fjernes.

Stubber må kappes helt ned til bakken, enten i forbindelse med hogsten eller ved etterrydding på barmark. Større stubber vil gå raskere i forråtning om en skiller barken fra veden med et spett eller lignende, og så stapper jord i mellom. Med unntak av osp og or kan en også unngå renninger på denne måten. Dette kan til eksempel være aktuelt i kanter som hindrer lysinnstråling til slåttemarka.

Problemarter som bringebær- og rosekratt, brennesle, mjødurt eller liknende går normalt ut ved slått, men kan være avhengig av slått flere ganger per sesong i begynnelsen med ljà eller krattrydder. Ev. felt med einstape (bregne) bør slås ned med kjepp (ikke skjæres ned). På denne måten fortsetter bregna med å transportere næring fra røttene, og utarmer så rotsystemet sitt. Den bør så fjernes på høsten.

For mer utfyllende om skjøtsel, restaurering og hevd, se:

Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker som finnes på DNS hjemmesider:
<http://www.dirnat.no/content/1916/>

B. Klevgardene; Liabøslettet

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)									
*Navn på lokaliteten Klevgardene; Liabøslettet					*Kommune Oppdal			*Områdenr.	
ID i Naturbase Er ikke registrert tidligere			*Sist registrert i felt av: Finn Gunnar Oldervik og Øystein Folden				*Dato: 27.07.2011		
Tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige): - Finn Oldervik og Geir Langelo 14. juli 2010.							Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:		
*Hovednaturtype: - Kulturlandskap, slåttemark (D01) 100 %					Utforminger: Frisk/tørr middels baserik eng (D0107) 80 % andel Frisk, næringsrik gammeleng (D0113) 20 % andel				
Tilleggsnaturtyper: - Ingen prioriterte									
*Verdi (A, B, C): A – svært viktig			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.): Ingen som vi kjenner til.						
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11)									
Stedskvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (no):			Vegetasjonstyper:		
< 20 m	X	God	X	Slått	x	Torvtekt	Frisk/tørr middels baserik eng (G7b) 80 % andel		
20 - 50 m		Svak		Beite		Brenning	Frisk, næringsrik gammeleng (G14) 20 % andel		
50-100 m		Ingen		Pløying		Park/hagestell			
> 100 m		Gjengrodd		Gjødsling					
		Dårlig		Lauving					
*OMRÅDESKILDRING (For Naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)									
<p>INNLEDNING: Lokalitetsbeskrivelsen er innlagt av Øystein Folden den 26.11.2011 og supplert av Finn Oldervik den 27.11.2011 og den 28.12.2011. Da det skal utarbeides skjøtselsplaner for deler av kulturlandskapet tilknyttet de såkalte Klevgardene i Oppdal, ble lokaliteten oppsøkt den 27. juli 2011 av Øystein Folden og Finn Oldervik. Lokaliteten ble også oppsøkt av Finn Oldervik og Geir Langelo 14. juli 2010.</p>									
<p>PLASSERING OG NATURGRUNNLAG: Lokaliteten ligger ovenfor riksvei 70, vest for Steker i et brattlendt område. Den ligger lengst vest av alle slåttemarkene på Klevgardene. Berggrunnen i området er ganske rik, og består for det meste av kalkstein/dolomitt og sandstein. Lokaliteten ligger trolig i mellomboreal vegetasjonssone (MB) nær grensa til sørboreal, og i overgangsseksjon mellom oseaniske og kontinentale vegetasjonsseksjoner (OC).</p>									
<p>NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER: Hovednaturtypen er kulturlandskap og naturtypen er slåttemark (D01). Det er nok flere utforminger her, men trolig mest (80 %) av frisk/tørr middels baserik eng (D0107) eller dunhavre-dunkjempe-utforming (G7b) av frisk/tørr middels baserik eng,</p>									

mest i lavlandet (G7) (Fremstad 1997). Vi har definert ca 20 % av arealet her som frisk, næringsrik gammeleng (G14).

ARTSMANGFOLD: Lokaliteten er forholdsvis liten og har mange kanter og i øvre delen er fjellet framme i dagen noen steder. Dette påvirker litt på ulike måter - ikke minst artsmangfoldet. Følgende arter ble observert: Bakkemynte, berggull, bergmynte, blåklokke, blåkoll, burot, dunhavre, dunkjempe, engnellik, engsyre, engtjæreblom, firkantperikum, fuglevikke, gjeldkarve, grasstjerneblom, gulaks, gulflatbelg, hvitbladtistel, hvitmaure, kransmynte, lintorskemunn, mjødurt, prestekrage, rødknapp, rødkløver, skogstorkenebb, stemorsblom, storklokke, sølvmore, ryllik, reinfann, stormaure, timotei, tungras, tyrihjel, ullarve, vill-løk og vårpenggeurt. Det pågikk slått da den naturfaglige undersøkelsen ble utført.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING: Dette er en lokalitet som blir slått med lett redskap til rett tidspunkt og det blir slått fint med ljà rundt kantene. Stedvis er det litt rikere vegetasjon, - i nedre delen trolig som følge av fuktig fra grunnen, mens den rike berggrunnen stikker fram i dagen i den øvre delen. Her var det heller ikke slått ved undersøkelsen i 2011, og både dunhavre og dunkjempe ble påvist her. Tidligere har det nok vært noe gjødsla med naturgjødsla, i alle fall på deler av lokaliteten.

Tidligere drift: Liabøsletet er opprinnelig en husmannsplass under Liabø og husa på plassen sto tidligere ca. 300 m lenger vest, men 10. mars 1858 ble plassen ramma av et snøskred og en hel familie ble begravd under snømassene. Kona og et av barna omkom, mens resten av familien klarte å grave seg ut. Det var etter den hendelsen at husene ble flyttet dit de nå står. Våningshuset som står nå er nettopp påbygd og restaurert, men den opprinnelige bygningen er fra 1869. Fjøsbygningen er fra 1918. Ved midten av 1950-tallet fødte de 1 hest, 4 kyr, 2 kalver, 8 sauer, 1 gris og 5 høns på bruket. Om utsæd og avling veit vi ikke så mye, men i 1875 var det sådd en halvtønne bygg og satt et kvartel med poteter. Tidlig på 1970-tallet var det slutt på storfeholdet på bruket og dermed også på seterdrifta som varte så lenge det var melkekyr her. En kan også nevne at det var sommerfjøs som ble brukt før en flyttet på setra om sommeren og etter at en flyttet ned på sensommeren. Fra storfeholdet var slutt og en tjue års tid fram til begynnelsen av 1990-tallet var det sauehold med ca. 12 vinterfora sau - i begynnelsen noe mer. Hesten ble beholdt fram til ca. midten av 1980-tallet.

Vi veit lite om hvordan det har vært med gjødsling av innmarka på bruket i det forrige århundret, men etter det nåværende eier forteller, så har det neppe noen gang vært benyttet kunstgjødsla på innmarka her. Naturgjødsla var selvsagt brukt så langt det strakk til.

Nåværende drift: De siste ca 20 årene har det ikke vært dyrehold på Liabøsletet og mellom ca 1990 og 2004 var det heller ikke slått her. Etter at nåværende eier, Trygve Kalvik og kona Marie tok over i 2004 har imidlertid innmarka nærmest husene vært slått og graset fjernet hvert år. Det har vært benyttet motorslåmaskin der en har kommet til mens ljà er benyttet rundt kantene. De siste 20 årene har det ikke vært gjødsla noe sted på Liabøsletet.

FREMMEDE ARTER: Vårpenggeurt har trolig vært i området i lengre tid og ser ikke ut til å spre seg aggressivt. Dessuten ble timotei registrert.

KULTURMINNER: Bygningene på garden er nettopp restaurert, men mye av det gamle er tatt vare på, slik at disse må betraktes som et kulturminne i seg selv. Som tilkomst til den nedre delen av lokaliteten går det en oppbygd veg med fint oppmurt natursteinsmur. Det er også rydningsrøyser og andre murte veger på lokaliteten.

SKJØTSEL OG HENSYN: Sen slått, bakketørking av graset minst et par dager og så fjerning av avling bør fortsette. År om annet vil det være nødvendig å hogge litt ved langs kanten slik at det ikke blir for mye skyggevirking på lokaliteten.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP: Lokaliteten utgjør i dag et relativt lite areal i et landskap som trolig etter hvert vil gro igjen pga. mangel på skjøtsel i form av slått og husdyrbeiting. Den må regnes som en del av det verdifulle kulturlandskapet som går under navnet Klevgardene-Sliper-Dettli.

VERDIVURDERING: En finner i det minste en del dunhavre-dunkjempe-utforming i denne lokaliteten, en utforming av slåttemark som er regnet som sterkt truet. Dessuten sier håndboka at alle ugjødsla/lite gjødsla, artsrike slåttemarker uten skjemmende inngrep og med langvarig og fortsatt pågående hevd skal verdisettes

som svært viktige. I tillegg nevner håndboka som et kriterium for verdisettinga at lokaliteter som inngår i et helhetlig kulturlandskap også skal verdisettes som svært viktige. I dette tilfelle ser vi at denne slåttemarkslokaliteten, i det minste delvis oppfyller alle disse tre nevnte kriteriene og at den dermed må få verdien; Svært viktig - A.

KARAKTERARTER:

Blåklokke
Dunhavre
Dunkjempe
Engnellik
Engtjæreblom

RØDLISTEARTER:

Ingen

SKJØTSELSPLAN

DATO skjøtseleksplan:
31.12.2011

UTFORMA AV:
FINN OLDERVIK OG ØYSTEIN FOLDEN

FIRMA:
BIOREG AS

EU89-UTM Sone 32
Ø=508261 N=
6938526

Gnr/bnr.
141/2

AREAL
(nåværende): 2,23
dekar

AREAL etter evt.
restaurering:

Del av
verneområde? Nei!

MÅL:**Hovedmål for lokaliteten:**

- Lokaliteten skal holdes i god hevd med årlig slått og fjerning av høy etter tørking på bakken eller eventuelt hesjing. A-verdien på lokaliteten skal opprettholdes ved at populasjoner av ev rødlistearter og andre gode naturengarter skal holdes på dagens nivå, eller økes.
- Det er også et mål at slåttemarka etter hvert kan få tilbake mere av den typiske slåttemarksstrukturen den trolig har hatt tidligere.
- Slåttemarka skal ligge i et åpent landskap og kantsoner skal ikke skygges ut av skog og kratt.
- Slåttemarka skal ikke gjødsles.
- Om høyet skal kastes, så er det viktig å plassere det slik at det ikke skaper gjødselseffekt på lokaliteten gjennom forråtnelsesprosessen. Lett kjøretøy som ATV e.l. er best for eventuell uttransport av høyet.

Tilstandsmål arter:

- Artsmangfoldet i slåttemarka skal opprettholdes jf. artslistene over.
- Populasjoner av artene i lista over karakterarter skal opprettholdes.
- Populasjonen av eventuelle rødlistearter som kan dukke opp skal opprettholdes eller helst utvides.

Mål for nedkjemping av problemarter/gjengroing:

- Lavtrekratt og einer på slåtteenga skal ikke forekomme. Småflekker med høyere vegetasjon som mjørdurt, firkantperikum, reinfann, burot og tyrihjelms kan med fordel reduseres. Det kan hjelpe noe om en slår disse flekkene en ekstra gang tidlig, og dessuten tar vekk avlinga før frøene drysser.

AKTUELLE TILTAK:

Aktuelle restaureringstiltak, utover de generelle:

Prioritering
(år)

Kostnad kr/
timetall

Kontroll
/dato:

<ul style="list-style-type: none"> Rydding og fjerning av materiale <p>Aktuelle årlige skjøtselstiltak, utover de generelle:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sein slått - tidligst slutten av juli eller først i august Raking, vending og bortkjøring av høy for bruk som husdyrfór etter minst to dagers tørking. 	2012, 2015 årlig årlig	15 t à kr. 300,- kr. 4.500,- pr. år 2,23 dekar à kr. 2.000,- = Kr. 4.460,- Samla sum 1. året: <u>Kr. 8.960,-</u>	senhøst 2012 og 2015 2012, 2015 2012, 2015
<p>UTSTYRSBEHOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> tohjuls slåmaskin vil lette mye av slåtten ljå, rive, høygaffel ATV eller såkalt elgtrekk kan være gode alternativ, - både for å kjøre ut høy og i forbindelse med hogsten. 			
<p>OPPFØLGING:</p> <p>Skjøtelsplanen skal evalueres innen 5 år:</p> <p>Behov for registrering av spesifikke artsgrupper: På enkelte parti av slåttemarka bør det være potensiale for beitemarksopp som med fordel kan undersøkes. Videre bør en se etter orkideer og marinøkler som en kan forvente i området når det ikke blir mye vårbeite med sau. Smalfrøstjerne er også en art en bør se etter.</p>			
Tilskudd søkt år:		Søkt til:	
Tilskudd tildelt år:		Tildelt fra:	
Skjøtelsavtale parter:			
<p>ANSVAR: Person(-er) som har ansvar for iverksetting av skjøtelsplanen.</p>			

Kilder

Litteratur:

Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.

Fremstad, E. og Moen, A. (red). 2001. Truete vegetasjonstyper i Norge. - NTNU Vitenskapsmuseet. Rapp. bot. Ser. 2001-4: 1-231.

Høgset, G. 2001. Lønset og Storlidalen. Gards- og slektshistorie for Oppdal. Bind I. Utgitt av Oppdal kommune. S. 289 - 292.

Muntlige kilder:

Trygve og Marie Kalvik, Bergvegen 33, 6620 Ålvundeid

Tlf. 959 21 147 (Eiere)

Internett:

Dato

Nettsted

01.12.11

Direktoratet for naturforvaltning, Naturbase

01.12.11

Artsdatabanken, Rødlista og Artskart

Ortofoto/kart

Figur 2. Dette ortofotoet fra Gislink viser avgrensinga av den aktuelle lokaliteten sentralt i bildet. Samlet utgjør lokaliteten ca 2,23 dekar.

Bilde

Figur 3. Foto; Finn Oldervik 15.07.2010. Bildet viser vegetasjonen langs de grunnlendte rabbene i øvre del av lokaliteten. I dette området er det svært artsrikt med bl.a. forskjellige mynter som bergmynte, kransmynte og bakkemynte, men det finnes også heller uvanlige arter som engtjæreblom og engnellik i denne delen av lokaliteten.

Figur 4. Foto; Finn Oldervik, 27.07.2011 ©. Dette bildet er tatt i nærheten av det forrige og den som er dyktig til å artsbestemme planter ut fra bilder, vil finne mange arter på dette, - også noen mer uvanlige arter.

Figur 5. Foto; Øystein Folden, 27.07.2011 ©. Lokalteten sett frå øst mot vest. Som vi ser er lauvskogen i nedkant såpass tett at den skygger noe, og bør tynnes, men ikke fjernes helt.